

Lääkeinformaation koordinaatioryhmän sähköpostikokous 1/2023

Aika: 6.–13.2.2023
Paikka: Sähköpostikokous
Osallistujat: Tiina Mäkelä, Laurea-ammattikorkeakoulu
Tarja Pajunen, Potilas- ja asiakasturvallisuuskeskus
Jorma Komulainen, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Annika Koivisto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Charlotta Sandler, Suomen Apteekkariliitto
Katri Melto-Ojalainen, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri
Petra Tirkkonen, Lääketeollisuus ry
Hannele Tyrväinen, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän AMK
Heikki Virkkunen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Minna Anttonen, Suomen Syöpäpotilaat ry
Marja Härkänen, Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos
Päivi Kiviranta, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, sihteeri

MUISTIO

1. Koordinaatioryhmän toiminta

Hyväksyttävä asia: "Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista" terveydenhuollon ammattilaisille (Liite 1). Muistilista on Lääkeinformaatioverkoston työryhmän "Ajantasainen lääketieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle" pienryhmän laatima.

Mukana oli myös Lääkeinformaatioverkoston aiepaperi, jossa kuvattiin muistilistan laatimisen tavoitteet ja aikataulu sekä haettiin lupaa Lääkeinformaatioverkoston logon käytölle muistilistassa (Liite 2).

Kokous: Sähköpostikokous käynnistettiin maanantaina 6.2.2023 ja vastauksia pyydettiin viimeistään 13.2.2023 (Liite 3).

Sähköpostikokoukseen oli kutsuttu koordinaatioryhmän varsinaiset tai heidän varajäsenensä.

Muistilista sai seuraavia huomioita ja kommentteja:

- Pitäisikö tuossa kysyä myös mihin vaivaan mikäkin lääke on määrätty tai mihin vaivaan niitä itsehoitolääkkeet ym potilas käyttää?
- Pitäisikö tässä huomioida myös sairaanhoitajan lääkkeenmäärämisohitajien rooli, nyt puhutaan mitä lääkäri tekee ja mitä hoitaja tekee?
- Ainoa huomioni on sanassa hyödynnä. => Voisiko hyödynnä sanan tilalla olla osallista (ja samalla vastuuta), joka vahvistaisi lääkkeen käyttäjän roolia ajantasaisen lääkitystiedon ylläpitämisessä. Vain hän aidosti tietää mikä on toteutunut lääkitys, joka valitettavasti on joskus eri kuin määrätty, reseptikeskuksessa tai tietojärjestelmissä oleva lääkitys.
- Lista on nähdäkseni laadittu vuodeosastolle tai päiväkirurgiseen yksikköön hoitoon tulevalle potilaalle. Se on liian vaativa perusterveydenhuollon vastaanottotoimintaan, joka sekin on hoitoa.
- Mikä lieenee muun henkilökunnan mahdollisuus varmistaa, että "Lääkäri poistaa potilastietojärjestelmästä ja Reseptikeskuksesta tarpeettomat reseptit sekä tarvittaessa muokkaa voimaan jäävien reseptien annosohjeet ajantasaisiksi"?
- Joudumme vielä odottelemaan Kanta-lääkityslistaa pari vuotta, joten on äärimmäisen tärkeää, että lääkityslistoja pyritään ajantasaistamaan siihen asti kaikin muin mahdollisin keinoin. Ja samalla jo resurssien puitteissa "siivoamaan" lääkityslistoja, jolloin myös itse Kanta-lääkityslista saadaan kunkin lääkkeen käyttäjän osalta nopeammin todelliseen hyötykäyttöön Q3/2025 alkaen.

- Pienenä tarkennuksena ehdottaisin ”annosohjeen” sijasta käytettävän suositeltavaa termiä ”annostusohje”.

Kommentit ja huomiot on välitetty pienryhmälle mahdollista jatkotyöstöä varten.

Päätös: Lääkeinformaation koordinaatioryhmä on hyväksynyt ”Lääkityksen ajantasaistamisen muistilistan”. Määräaikaan mennessä kahdeksan (8) varsinaista ja kolme (3) varajäsentä hyväksyi ”Lääkityksen ajantasaistamisen muistilistan” ja Lääkeinformaatioverkoston logon käytön muistilistassa. Kokoukseen osallistujat on lueteltu sivulla 1.

Seuraavaksi muistilista voidaan taittaa ja julkaista Lääkehoidonpäivän viikolla 11. Lääkeinformaatioverkosto osallistuu muistilistasta viestimiseen.

Liitteet

Liite 1	Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista
Liite 2	Lääkeinformaatioverkoston aiepaperi ja lupahakemus logon käyttö_26012023
Liite 3	Sähköpostiviesti kokouksen käynnistämisestä

Kiviranta Päivi

Lähettäjä: Kiviranta Päivi
Lähetetty: maanantai 6. helmikuuta 2023 15.32
Vastaanottaja: Vuorela Piia; 'mirjami.tran@soste.fi'; 'jorma.komulainen@duodecim.fi'; 'charlotta.sandler@apteekkariliitto.fi'; 'annika.koivisto@thl.fi'; 'tiina.makela@laurea.fi'; 'kirsi.juurinen@ksshp.fi'; 'tarja.pajunen@ovph.fi'; 'essi.kariaho@laaketietokeskus.fi'; 'katri.melto-ojalainen@eksote.fi'; 'marja.harkanen@uef.fi'; 'petra.tirkkonen@laaketeollisuus.fi'; Paulamäki Jasmin; 'minna.anttonen@syopapotilaat.fi'; 'annikka.kalliokoski@duodecim.fi'; 'henna.kyllonen@apteekkariliitto.fi'; 'heikki.virkkunen@thl.fi'; 'hannele.tyrvaainen@jamk.fi'; 'katja.knuuti@ppshp.fi'; 'roosamaria.kekki@gmail.com'; 'sanna.passi@farmasialiitto.fi'
Kopio: 'Linden-Lahti Carita'; 'maarit.vornanen@pshp.fi'; 'suvi.honkaniemi@hyvaep.fi'; 'Koskenkorva Tiina'
Aihe: Sähköpostikokous: Lääkeinformaatioverkoston koordinaatioryhmän hyväksyttäväksi, DL 13.2.
Liitteet: Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista_26012023.pdf; Lääkeinformaatioverkosto aiepaperi ja lupahakemus logon käyttö_lääkityksen_ajantasaistamisen_muistilista_26012023.pdf

Hyvät koordinaatioryhmän jäsenet ja varajäsenet,
cc:nä Ajantasainen lääkitystieto -työryhmän pienryhmä

liitteenä koordinaatioryhmän hyväksyttäväksi lähetetty **Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista**.

Muistilista on Ajantasainen lääkitystieto -työryhmästä koostuvan pienryhmän laatima. Tavoitteena on laatia visuaalinen ja selkokielineen muistilista standardoimaan ja sujuvoittamaan lääkehoidon ajantasaistusta. Muistilista on suunnattu erityisesti terveydenhuollon organisaatioiden ja yksiköiden käyttöön. Ajatuksena on, että muistilista olisi molemmin puolinen, maksimissaan A4 -kokoinen, jolloin se voisi olla muokattavissa myös ”taskukortiksi”.

Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista on tarkoitus lanseerata Lääkehoidon päivän 16.3. aikaan jalkautettavaksi.

Pienryhmän jäseniä ovat Carita Linden-Lahti (HUS Apteekki), Maarit Vornanen (Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekki), Suvi Honkaniemi (Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue) ja Tiina Koskenkorva (Suomen Apteekkariliitto).

Käynnistän sähköpostikokouksen muistilistan hyväksymistä varten ajalle 6.-13.2.2023. Muistilista katsotaan hyväksytyksi, kun yli puolet koordinaatioryhmän varsinaisista jäsenistä (tai varajäsen) on hyväksynyt muistilistan vastaamalla tähän viestiin ”Hyväksyn Lääkityksen ajantasaistamisen muistilistan ja Lääkeinformaatioverkoston logon käytön muistilistassa”.

Myös kaikki huomiot ja kommentit muistilistaan tai sen viestintään ovat tervetulleita. Valmiin muistilistan viestinnässä hyödynnetään Lääkealan viestijät -työryhmää.

Liitteenä Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista ja aiepaperi, jolla työryhmä hakee oikeutta Lääkeinformaatioverkoston logon käyttöön.

Työryhmän puolesta,

Päivi Kiviranta
Lääkeinformaatioverkoston koordinaattori

Kehittämisasiantuntija

Puh. 029 522 3522, Matkapuh. 029 522 3522
paivi.kiviranta@fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

PL 55, 00034 FIMEA | Puh. 029 522 3341 | kirjaamo@fimea.fi | Y-tunnus 0921536-6

www.fimea.fi | sic.fimea.fi | Twitter: [@Fimea](https://twitter.com/Fimea) [@Siclehti](https://twitter.com/Siclehti)

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan siinä mainitulle vastaanottajalle ja se voi sisältää lain suojaamaa tietoa, jota ei saa paljastaa ulkopuolisille. Tämän viestin kaikki luvaton käyttö, jakelu tai kopiointi on ankarasti kielletty. Jos olette saanut tämän viestin erehdyksessä, pyydämme ilmoittamaan meille asiasta välittömästi vastaamalla siihen ja poistamaan aineiston tietokoneeltanne.

Tunnetko lääkkeiden käyttäjille ja heidän läheisilleen tarkoitetun ”Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon” -oppaan ja sen tiivistelmien kieliversiot?: www.fimea.fi/vaestolle/laakkeiden_oikea_kaytto/ohjeita-turvalliseen-laakehoitoon

LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTON TOIMENPITEEN TOTEUTTAMISEKSI KÄYNNISTETTÄVÄN KEHITTÄMISPROJEKTIN AIEPAPERIN SISÄLTÖ JA FORMAATTI (pituus 1–2 sivua)

Kehittämiprojektin (työ)nimi:

Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista

Tavoite

Konkreettinen ja yksityiskohtainen tavoite sekä kuvaus, mihin lääkeinformaatiostrategian toimenpiteeseen kehittämiprojekti liittyy.

Tavoitteena on laatia visuaalinen ja selkokielinen muistilista standardoimaan ja sujuvoittamaan lääkehoidon ajantasaistusta. Muistilista on suunnattu erityisesti terveydenhuollon organisaatioiden ja yksiköiden käyttöön. Ajatuksena on, että muistilista olisi molemmin puolinen, maksimissaan A4 -kokoinen, jolloin se voisi olla muokattavissa myös ”taskukortiksi”.

Lääkeinformaatioverkoston yksi strategisista tavoitteista on ajantasaisen lääkitystiedon tärkeydestä viestiminen. Kehittämiprojekti liittyy Ajantasainen lääketieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle -työryhmän toimenpiteeseen: Jatkamme viestintää ajantasaisen lääkityslistan laadinnasta ja ylläpidon merkityksestä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöille ja lääkkeiden käyttäjille.

Toimenpiteet

Alustava kuvaus toimenpiteistä, miten tavoitteet saavutetaan (Voidaan yhdistää aikataulun kuvaukseen)

Laaditaan muistilista, joka julkaistaan Fimean Lääkeinformaatioverkoston sivuilla ja tiedotetaan verkoston viestintäkanavia hyödyntäen.

Tavoitteena on lanseerata muistilista Lääkehoidon päivänä 16.3.2023. Tarkempi viestintäsuunnitelma tehdään Viestijät -työryhmän kanssa.

Vastuut

Vähintään vastuuhenkilö ja -organisaatio on nimettävä aiepaperissa. Lisäksi kuvaus, minkä Lääkeinformaatioverkoston työryhmän kanssa kehittämiprojektissa tehdään yhteistyötä.

Vastuuhenkilöt: Carita Linden-Lahti (HUS Apteekki), Maarit Vornanen (Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekki), Suvi Honkaniemi (Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue) ja Tiina Koskenkorva (Suomen Apteekkariliitto).

Tehdään yhteistyötä Viestijät -työryhmän kanssa. Muistilistaa esiteltiin Viestijät -työryhmän edustajalle työryhmämme kokouksessa joulukuussa 2022.

Resurssit

Alustava kuvaus resursseista: miten mukana olevat organisaatiot osallistuvat, haetaanko ulkopuolista rahoitusta jne. Kuvaus mitä mukaan haluavilta organisaatioilta odotetaan. Eri organisaatiot voivat olla mukana projektissa erilaisilla panoksilla ja rooleilla (kuvaus erilaisista osallistumismahdollisuuksista).

Vastuuhenkilöiden työaikaresurssi ja pilotointi organisaatioissa (HUS, Pirkanmaan hyvinvointialue, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue).

Muistilistan viimeistelyä varten tarvitaan resurssia työryhmän ulkopuolelta visuaaliseen taittoon. Tätä resurssia toivotaan Fimealta.

Seuranta

Alustava kuvaus kehittämisprojektin toteutumisen seurannasta.

Vastuuhenkilöistä muodostunut pienryhmä seuraa kehittämisprojektin etenemistä yhdessä sovitulla tavalla. Etenemistä seurataan lisäksi työryhmän kokouksissa.

Aikataulu

Alustava kuvaus kehittämisprojektin aikataulusta. Kerrottava vähintään vuodet, jolloin projekti meneillään. (Voidaan yhdistää toimenpiteiden kuvaukseen)

Kehittämisprojekti aloitettiin syksyllä 2022. Muistilista on ollut vastuuhenkilöiden organisaatioissa (HUS, Pirkanmaan hyvinvointialue, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue) pilotissa joulutammikuun aikana. Viestintäsuunnitelma ja muistilistan taitto tulisi tehdä helmikuun aikana. Tavoitteena on muistilistan julkaisu Lääkehoidon päivänä maaliskuussa 2023.

Hyödyntäminen, vaikuttavuus ja viestintä

Alustava kuvaus kehittämisprojektin tulosten hyödyntämisestä ja siitä, mitä vaikuttavuutta kehittämisprojektilla haetaan ja miten siitä viestitään projektin ulkopuolelle.

Muistilistasta informoidaan koko Lääkeinformaatioverkostoa. Tarkempaa viestintäsuunnitelmaa mietitään yhdessä Viestijät -työryhmän kanssa. Listaa mainostetaan Lääkehoidon päivänä. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus on lupautunut osallistumaan muistilistan jalkauttamiseen.

Aiepaperi toimitetaan täytettynä koordinaatioryhmän sihteerille (paivi.kiviranta@fimea.fi)

Liite 2.

LUPA LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTON LOGON JA SLOGANIN KÄYTTÖÖN OLEMASSA OLEVAAN KEHITTÄMISTOIMINTAAN TAI TUTKIMUSPROJEKTIIN

Kehittämistoiminnan tai tutkimusprojektin nimi:

Lääkityksen ajantasaistamisen muistilista

Olemassa olevan toiminnan / tutkimuksen kuvaus ja tavoite

Konkreettinen ja yksityiskohtainen kuvaus olemassa olevasta toiminnasta / tutkimusprojektista sekä toiminnan / tutkimuksen tavoitteesta. Kuvaus, mihin lääkeinformaatiostrategian toimenpiteeseen toiminta / tutkimus liittyy.

Tavoitteena on laatia visuaalinen ja selkokielineen muistilista standardoimaan ja sujuvoittamaan lääkehoidon ajantasaistusta. Muistilista on suunnattu erityisesti terveydenhuollon organisaatioiden ja yksiköiden käyttöön. Ajatuksena on, että muistilista olisi molemmin puolinen, maksimissaan A4 - kokoinen, jolloin se voisi olla muokattavissa myös "taskukortiksi".

Lääkeinformaatioverkoston yksi strategisista tavoitteista on ajantasaisen lääkitystiedon tärkeydestä viestiminen. Kehittämiskohta liittyy Ajantasainen lääketieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle -työryhmän toimenpiteeseen: Jatkamme viestintää ajantasaisen lääkityslistan laadinnasta ja ylläpidon merkityksestä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöille ja lääkkeiden käyttäjille.

Vastuut

Vastuuhenkilö ja -organisaatio

Muut projektissa mukana olevat organisaatiot ja yhteyshenkilöt, sekä kuvaus kunkin organisaation ja henkilön vastuista / roolista. Mitä Lääkeinformaatioverkoston työryhmiä yhteyshenkilöt edustavat?

Vastuuhenkilöt Ajantasainen lääkitystieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle työryhmästä: Carita Linden-Lahti (HUS Apteekki), Maarit Vornanen (Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekki), Suvi Honkaniemi (Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue) ja Tiina Koskenkorva (Suomen Apteekkariliitto).

Tehdään yhteistyötä Viestijät -työryhmän kanssa.

Kuvaus, miksi logo ja slogan halutaan kehittämistoiminnan / tutkimusprojektin käyttöön

Logon käytön tavoitteena on tuoda esille, että muistilista on tehty Fimean koordinoiman Lääkeinformaatioverkoston työryhmän alaisena toimintana ja on kansallinen suositus siitä, kuinka lääkehoidon ajantasaisuus tarkistetaan.

Kuvaus, missä logoa ja slogania käytettäisiin

Logon ja sloganin käytöstä vastuussa oleva henkilö.

Yksityiskohtainen kuvaus logon käytöstä (esim. media, materiaali, johon logo yhdistetään, logon käytön tavoite)

Logoa käytetään muistilistan ylätunnisteessa. Logon käytön tavoitteena on tuoda esille, että muistilista on tehty Fimean koordinoiman Lääkeinformaatioverkoston työryhmän alaisena toimintana ja on kansallinen suositus siitä, kuinka lääkehoidon ajantasaisuus tarkistetaan.

Aikataulu

Onko kehittämistoiminta projektiluonteista (mainitse projektin toimintavuodet) vai pysyvää. Tutkimusprojektin aikataulu.

Muistilistan kehittäminen on projektiluonteinen vuosina 2022–2023. Projekti on aloitettu syksyllä 2022 ja muistilista on tarkoitus lanseerata Lääkehoidon päivänä 2023.

Lisätietoja

Mahdollinen verkkosivuosioite, lähdetieto tms.

Hakemus toimitetaan täytettynä koordinaatioryhmän sihteerille (paivi.kiviranta@fimea.fi)

Potilaan saapuessa hoitoon ajantasaisista potilaan lääkityslista vastaamaan senhetkistä käytössä olevaa lääkitystä

- ✓ Varmista, että tiedät työyksikkösi eri ammattiryhmien työnjaon liittyen saapuvan potilaan lääkitystiedon ajantasaistamiseen.
- ✓ Ajantasaisiin lääkitystietoihin kuuluvat käytössä olevat lääkärin määräämät lääkkeet, itsehoitolääkkeet, rohdosvalmisteet ja ravintolisät.
- ✓ **Käytä vähintään kahta tietolähdettä** lääkityslistan ajantasaistamisessa

Potilas tai muu hänen lääkeshoidostaan vastaava henkilö (huom! kysy onko potilaalla mukanaan lääkityslistaa tai lääkepakkauksia)

Reseptikeskus (huom! varmista mitkä lääkkeet todellisuudessa käytössä ja millä annoksella)

Potilastietojärjestelmässä jo oleva lääkityslista (huom! tämä lääkitystieto vanhenee hyvin nopeasti)

Edellisistä hoitopaikoista saatava tieto lääkityksestä (esim. lääkityslista, siirtoraportti, potilastiedon arkisto)

- ✓ **Hyödynnä potilasta tai hänen lääkeshoitonsa toteuttamisesta vastaavaa henkilöä** (esim. omaishoitaja, muu sote-ammattilainen) **aina kun se on mahdollista**. Apukysymyksiä haastatteluun:

Onko sinulla lääkeallergioita?
Millaisia reaktioita niihin on liittynyt?

Onko lääkitystäsi muutettu viime aikoina? Oletko itse muuttanut lääkitystä tai jättänyt lääkkeitä käyttämättä? Minkä vuoksi?

Haittaako jokin ongelma tai oire lääkeshoitosi toteutumista?

Tulevatko lääkkeesi apteekista valmiiksi annospusseihin jaettuna?

Mitkä lääkkeitä käytät säännöllisesti?

Mitkä lääkkeitä käytät tarvittaessa ja kuinka usein?

Mitkä ovat käyttämäsi lääkkeiden nimet, vahvuudet, annokset, ottoajankohdat ja lääkemuodot (muista myös esim. silmätipat, lääkelaastrarit, voiteet).

Käytätkö ilman reseptiä saatavia itsehoitovalmisteita, vitamiineja, muita ravintolisä tai luontaistuotteita?

Kysy erityisesti verenhyytymiseen vaikuttavat, kuten Primaspan ja muut ”miniaspiriinit”, omega-3-valmisteet.

- ✓ **Kirjaa/päivitä ajantasainen lääkitys ja mahdolliset lääkeaineallergiat potilastietojärjestelmään.**
- ✓ Informoi potilasta hoitavaa lääkärää ajantasaistuksessa havaituista ristiriitaisuuksista, epäselvyyksistä tai ongelmista, jotta hän pystyy arvioimaan hoidossa jatkettavan lääkityksen.

Potilaan siirtyessä tai kotiutuessa varmista ajantasaisen lääkitystiedon siirtyminen

Varmista, että:

- ✓ Tiedät työyksikkösi eri ammattiryhmien työnjaon liittyen (siirtyvän tai kotiutuvan) potilaan lääkitystiedon ajantasaistamiseen.
- ✓ Lääkäri on määrittänyt (siirtyvällä tai kotiutuvalla) potilaalla jatkettavan lääkityksen ja lääkityslista on ajantasaistettu potilastietojärjestelmään
 - Lääkäri määrää tarvittavat uudet reseptit
 - Lääkäri poistaa potilastietojärjestelmästä ja Reseptikeskuksesta tarpeettomat reseptit sekä tarvittaessa muokkaa voimaan jäävien reseptien annosohjeet ajantasaisiksi.
 - Jos potilaan käyttämää lääkitystä ei ole selvitetty, informoi asiasta seuraavaa hoitoyksikköä!
- ✓ Potilas/hänen lääkeshoidostaan vastaava henkilö ja seuraava hoitoyksikkö saavat tiedon mitä muutoksia (mitä määrätty, miksi ja kuinka pitkäksi ajanjaksoksi) ja miksi lääkehoitoon on tehty hoitojakson aikana
 - **Anna kotiutuvalle potilaalle ajantasaistettu lääkityslista kotona jatkettavasta lääkeshoidosta ja käy se hänen kanssaan läpi ennen kotiutumista.** Ohjeista potilasta pitämään lista mukana terveydenhuollossa ja apteekissa asioitaessa.
 - Jos potilas on apteekin annosjakelun asiakas, varmista että lääkitysmuutokset huomioidaan annosjakelulääkkeissä.